

୩୩ ପରମାଣୁଶିଳ୍ପିନାଥାଦି·ଶାନ୍ତିକଣ୍ଠ·ପଞ୍ଚଶିଲ୍ପିନାଥାଦି·ପରମାଣୁଶିଳ୍ପିନାଥାଦି
ପରମାଣୁଶିଳ୍ପିନାଥାଦି·ଶାନ୍ତିକଣ୍ଠ·ପଞ୍ଚଶିଲ୍ପିନାଥାଦି·ପରମାଣୁଶିଳ୍ପିନାଥାଦି
ପରମାଣୁଶିଳ୍ପିନାଥାଦି·ଶାନ୍ତିକଣ୍ଠ·ପଞ୍ଚଶିଲ୍ପିନାଥାଦି·ପରମାଣୁଶିଳ୍ପିନାଥାଦି

— ປະ ສັນ ວິຫຼວດ ອົບ ດີ ດີ

* In 1971, Dasho Tenzin Dorje (*Drag shos bstan 'dzin rdo rje*) informed Michael Aris about the existence of two exceptional Bhutanese/Mon historical texts which he later gave to him. They are:

1. *Sa skyong rgyal po'i gdung rabs 'byung khungs dang 'bangs kyi mi rabs chad tshul nges par gsal ba'i sgron me*, written in 1728 by Wagindra, a monk from the Byar clan, *dbu can* manuscript, 54 folios.
 2. *Dpal 'Brug par lung lha'i gdung bryud kyis bstan pa'i ring lugs! Lho mon kha bzhi las nyi ma shar phyogs su byung zhing rgyas pa'i lo rgyus gsal ba'i me long*, unsigned, but most probably written by the same author, *dbu can* manuscript, 24 folios.

In 1979, Michael Aris published these two historical works along with their English translations and appended them as a microfiche copy to his book, *Bhutan: The Early History of a Himalayan Kingdom*, Aris & Phillips, Warminster, London, 1979, (for

detailed information regarding the manuscripts, please see pp.xxix-xxx).

In 1986, Dr. Aris finally published Dasho Tenzin Dorje's copies/manuscripts in book form (see Michael Aris, *Sources for the History of Bhutan*, Wiener Studien zur Tibetologie und Buddhismuskunde, Heft 14, Arbeitskreis für Tibetische und Buddhistische Studien, Universitat Wien, Wien, 1986, 203 pages).

In 1984, Dasho Tenzin Dorje published the former manuscript under the title *Bod rje mn̄ga' bdag Khri ral pa can gyi sku mched Lha sras gtsang ma'i gdung brgyud 'phel rabs dang 'bangs kyi mi rabs mched khungs lo rgyus gsal ba'i sgron me zhes bya ba bzhugs so* in modern book format (no publication data, 102 pages), basing himself, as he says in the colophon, on two other hand-written versions that he collated and compiled.

Dasho Tenzin Dorje also wrote the following articles:

- a. "Ston pa'i gtad rabs skor", *'Brug blo gsal*, published by the Department of Information, Thimphu, 2 May 1982, lo bzhi pa'i thon rim dang po, pp.22-28.
- b. "Gu ru mtshan brgyad dang Rig 'dzin chen po brgyad kyi rnam bshad", *'Brug blo gsal*, published by the Department of Information, Thimphu, 2 August 1982, lo bzhi pa'i thon rim gnyis pa, pp.14-20.
- c. "Grub chen Kun bzang rdo rje dang Kun dga' rgyal mtshan gnyis 'Brug tu 'khrungs tshul", *'Brug blo gsal*, published by the Department of Information, Thimphu, 2 November 1982, lo bzhi pa'i thon rim gsum pa, pp.8-9.
- d. 1. (Cover title) *'Brug shar phyogs pa'i gnyen lam brtsi stangs dang bkra shis sgang phyogs kyi 'brog pa gnyen sgrigs sbyor bya tshul lo rgyus mdor bsdus dri za'i gling bu zhes bya ba bzhugs so* (A slightly longer title runs: "'Brug shar phyogs pa'i gnyen lam brtsi stangs dang bkra shis sgang phyogs kyi 'brog pa gnyen sgrigs gnyen sbyor bya tshul lo rgyus mdor bsdus na gzhon pho mo'i rna ba'i dpyid du gyur pa'i gtam dri za'i gling bu zhes bya ba bzhugs so"), pp.1-53.
2. "'Brog pa'i rus rigs 'chol nyog tu song ba'i gtam ngo mtshar 'dzum shor bzhugs so", pp.54-64.
3. "Skya leng dang yom nang chags rabs lo rgyus smra ba 'dod pa'i kha rgyan bzhugs", pp.65-72.

There is no publication information on the latter booklet. This too was published sometime in the mid 1980's in Bhutan.

- e. *Lho 'Brug sman l̄jongs chos ldan zhing gi sbas yul khag dang sgrub gnas khyad 'phags rnams kyi gnas yig dang lo rgyus gang rnyed phyogs bsdus dad pa'i nyi ma 'dren pa'i skyas rengs dkars po*, (*A Collection of Rare and Hitherto Unknown Guide Books and Account of 24 Sacred Sites and Hidden Places of the Bhutan and Mon Tawang Area*), collected and edited by Dasho Tenzin Dorje, no publication data, 341 pages.

-
1. “Bum thang lha'i sbas yul gyi bkod pa me tog skyed tshal”, written by Theg pa mchog gi rnal 'byor ba Dri med 'od zer in *shing mo lug*, pp.5-23.
 2. “Sbas yul skyid mo ljongs Bham ga byang gi gnas yig”, Rig 'dzin 'Jigs med gling pas brda bsgyur las thon pa'o, pp.23-25.
 3. “Bum thang chos rje brag gnas dgon dang bab ron thar pa gling gi lo rgyus”, pp.25-30.
 4. “Bum thang shugs brag Seng ge rdzong gi gnas yig nyung ngur bsdus pa don gyi snying po”, *Chu lug lor* Mdo khams gter ston Rin chen gling pas gnas kyi ngo sprod mdzad, Rdor gling sprul ming pa sngags ban Khams gsum Yongs grol gyis shar mar bris, pp.31-46.
 5. “Bum thang O rgyan chos gling chags rabs”, by Amar Vajra, pp.46-56.
 6. “Thub bstan bshad sgrub dar rgyas chos gling dgon pa chags rabs dang lo rgyus”, by Slon dpon Pad ma la at the behest of Dasho Tenzin Dorje in 1983, pp.57-72.
 7. “Klong gasl las/ Sbas yul mkhan pa ljongs kyi gnas yig Pad ma gling pa'i gter ma”, pp.73-103.
 8. “Lho mon phyogs ghu ru'i sgrub gnas sbas gnas rong mo steng gnas lag dang bcas pa phye tshul Daki dgyes pa'i glu dbyangs”, written by Lha rigs rdo rje 'dzin pa Kun bzang rang rig rdo rje 'am Rdo rje thogs med rtsal in *me khyi lo*, pp.104-135.
 9. “Yangs rtse mchod rten bskor ra'i lo rgyus/ mchod rten bya rung kha shor gnyis pa'i zhabs tog gser gsol bgyis pa sogs las brtsams pa'i dkar chag”, pp.135-146.
 10. “Sbas yul Seng ge rdzong gi gnas bshad”, pp.147-166.
 11. “Mon kha na ring seng ge rdzong gsum las gnas gsar pad ma Yangs rdzong gi gnas yig pad ma dgyes 'dzum”, written by Gter ston O rgyan chos skyong gling pa at Skur stod dung dkar, *sa phag zla tshes nang/ Lho phyogs Mon kha na ring Seng rdzong du/ Dus bab gter ston O rgyan chos skyong gling pa dang/ Lho 'brug chos rje drag shos phrin las rgya mtsho bcas pa gnas gsar Pad ma yang rdzong gnas zhal gsar 'byed skabs/*, pp.167-183.
 12. “Mon rta dbang phyogs kyi gnas ni”, pp.183-184.
 13. “Tsa ri tra gnyis pa gnas chen Stag tshang gi gnas yig ngo mtshar 'phrul gyi sgo brgya pa”, pp.185-193.
 14. “Bde chen sbug gi bstod bsngags”, 'Jam dbyangs kun dga' seng ges (dus rabs 14) rab byung 6 pa'i nang Bde chen sbug gi bla ma blo ldan rgyal pos, pp.193-195.
 15. “Rdzong brag mchod rten dkar mo 'gul shes kyi lo rgyus,” pp.196.
 16. “Nub phyogs chu ldan zhing gi gnas chen ra rgod brag gi gnas yig rin chen gter gyi bang mdzod”, 'Gro mgon mi pham ye shes dngos grub zhes na ro'i sprul pa de'i slob bu Kun bzang bstan 'dzin in *lcags pho glang*, pp.197-203.

chen po 'Brug sgra rdo rje'i gzigs snang, pp.203-209.

17. "Mon spa gro chu mo phu'i gnas yig lus can dad pa'i snye ma, Rig 'dzin gter ston
 18. Spyi 'dus thang kha'i gnas yig", pp.210-212.
 19. "Zab gnas sa dmar rdzing kha'i gnas yig Manda ra ba'i chun po", pp.213-222.
 20. "Brag dkar po'i gnas yig bkod pa rgya mtsho'i sprin phung", pp.222-240.
 21. "Tshe lung nang gi gnas yig rnam mkhyen lam bgrod", pp.241-255.
 22. "Can sgang kha'i bstod bsnags", dus rabs bcu bzhi par 'Jam dbyangs kun dga' seng ges sku dngos zhabs kyis bcags pa'i skabs gsungs pa'o, pp.255-256.
 23. "Sbas yul glang brag gi gnas yig zur tsam bkod pa", Rang lo nyi shu Inga yi dus skabs la/ Sprel zla ra ba tshes pa'i yar ngo'i dus/ Gter ston rdor gling gsung ngor rjes 'jug nas/ rnam thar gsungs pa de skad ji bzhin du/ Sprang chung lhun grub ming phran bya ba yis/ O rgyan gnas chen sbas yul glang brag zhes/ gnas yig zur tsam bdag gis bkod/, pp.257-278.
 24. "Sbas yul A brgya lung gi gnas yig mthong ba kun grol dang lung bstan", Gter ston O rgyan gling pas *chu sprel* zla ba gzas sgrib kyi tshes bco Inga la gter nas gdan drangs pa'o, pp.279-341.

I bought these publications in Dpe mdzod kun phan nyi zla chos chas tshong khang, Thimphu, when I was attending the funeral of Skyabs rje Dil go mkhyen brtse Rinpoche (1910-1991) in Theg mchog chos kyi dga' tshal, Sa mtshams mchod rten, Paro (Bhutan) in November 1992.

There should be more articles and monographs written by Dasho Tenzin Dorje, but these are not accessible to me at the moment. We are reproducing Dasho Tenzin Dorje's article entitled " 'Brug shar phyogs pa'i gnyen lam brtsi stangs dang bkra shis sgang phyogs kyi 'brog pa gnyen sgrig gnyen sbyor bya tshul lo rgyus mdor bsdus na gzhon pho mo'i rna ba'i dpyid du gyur pa'i gtam dri za'i gling bu zhes bya ba bzhugs so" - "Marriage Customs and Practices of the Me rag Sag steng Nomads ('brog pa-s) of Bkra shis sgang (Eastern Bhutan)" with permission of the author for a few reasons. Its prose is of high quality with particular attention to ethnographic details. Despite being so wonderfully written, it is not well-known to the Bhutanese scholars and their students as well as the Western Tibetologists. It thus deserves more attention.

Tashi Tsering

ସହିତ ପୁନଃ ଯଥା ସମ୍ମାନ କରିବାକୁ ପରିଚାରିତ କରିବାକୁ ପରିଚାରିତ କରିବାକୁ ପରିଚାରିତ କରିବାକୁ ପରିଚାରିତ କରିବାକୁ

ཡෝද·යුද·යැනිස·යර·යත්ත·යෝද·යා·යුඩ·යේද:

୯୩

藏文：藏文：藏文：

ସବୁରେ କେବଳ ତ୍ରୈକଣ୍ଠ ଏବଂ ଶ୍ଵାସ ପ୍ରାଣ ଏବଂ ଜୀବନ

ଡେଶ-ଦନ୍ତ କୁଣ୍ଡଳ ପ୍ରକାଶ ମହିଳା ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ

ଶାନ୍ତିପୁରାଦିଗ୍ରାମ-କୃତ୍ତିବିଜୁଳି

ସମ୍ବନ୍ଧ ପରିଚୟ ଓ ଶାଖା ପରିଚୟ

ସମ୍ବନ୍ଧିତ କାହାର ପଦାର୍ଥରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ସହେଲୀଙ୍କ ପାଦମର୍ତ୍ତବ୍ୟାଳିକା

ଦେଶାନ୍ତରାମାନ୍ତରିକ୍ଷମାନଙ୍କରିବାରୁ

ବେଶ୍ୟ

ଶଶଦ୍ରୁକହଙ୍କାରୀଯାବିଷ୍ଵାସୀନ୍ତିରୁଦ୍ଧିତଃ

ବୈଶାଖୁଦଶ ସର୍ବ ଶକ୍ତି ହେଉଥିବା କିମ୍ବା କିନ୍ତୁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

藏文：西藏自治区人民代表大会常务委员会关于修改《西藏自治区实施〈中华人民共和国民族区域自治法〉办法》的决定

དྲྲୟା. କରି. ପ୍ରିଦେଵି. ମନୀ. ପଞ୍ଚମୀ. ସତ୍ଯି. ଦ୍ୱାଦ୍ଶୀ. ଶତ୍ରୁଗ୍ନି. ପୂର୍ଣ୍ଣାବ୍ଦୀ. ଶତ୍ରୁଗ୍ନି. ଦ୍ୱାଦ୍ଶୀ.

西藏人民出版社編《藏文大辭典》

ମେହେ ପାଦିରେ ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତ ଜ୍ଞାନେଶ୍ୱର କୁମାର ପାତ୍ର ଏବଂ ପାତ୍ରଙ୍କାରୀ ଦେଖିଲୁଛି

ଶ୍ରୀନାଥପାତ୍ରଶାସନ-ପଦି-ଆ-କୁ-ମେଲ-ଶନା-ବିନ-ଶନ-ପଦି-ବେ-ଶନ-କୁ-ଶନ-ଶ୍ରୀନାଥ-ଶ୍ରୀନାଥ-

ଶ୍ରୀ-ପତ୍ନୀ-ଦୁଃଖକ୍ଷେତ୍ର-ଦେଶ-ରେ ସଦ୍ବୁଧ୍ୟ-ମହା-ମର୍ଯ୍ୟାନ-ପାଦ-ପାତ୍ର-ଦେଶ-ଶ୍ରୀ-ପଦ୍ମନାଭ-ମହା-ମର୍ଯ୍ୟାନ-ପାଦ-ପାତ୍ର-ଦେଶ-

ଶ୍ରୀ-ପଣ୍ଡି-ବ-୨୫-ବ-ଶ୍ରୀ-କୁମାର-ଶ୍ରୀ-ଶ୍ରୀ-ଶ୍ରୀ-ଶ୍ରୀ-

ବ୍ୟାକାରୀଙ୍କାରୀଙ୍କ ସମ୍ପଦ ତଥା ଶିଳ୍ପିଙ୍କର ଜୀବନକୁ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ପାଇଲାମୁ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାମୁଖୀଙ୍କାନାଥାମୁଖୀ

କୁଣ୍ଡଳ ପାତାର ପାତାର ପାତାର ପାତାର

ବୈଶାଖୁମ୍ବାଦିତୀ ପୂର୍ଣ୍ଣବ୍ୟାପ୍ତିକାରୀ ପ୍ରକାଶନ ପରିବହନ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍
ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍
ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍ ପରିଷଦ୍

ସମ୍ପିଳିତ ହେଲା ଏହା କରୁଣା ଦେଖିଲା ଯାହାର ନାମ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ଏକ ମହିନେର ପରିଚୟ ଓ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପରିଚୟ ଏବଂ ପରିଚୟ ପାଇଲୁ ଥିଲା ।

ଦ୍ୱାରା ପାଇଲା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ସବୁମା ଶ୍ରୀମା ପାଦକୃତ୍ୟ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣ କେନ୍ଦ୍ର ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟ
ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟ

ପୂର୍ବ-ଦେଶ-ଶାଖା-ମନ୍ତ୍ର-କ୍ଷେତ୍ର-ନିର୍ମାଣ ଶୁଣିବା-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-
ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-
ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-
କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-କାହାର-ପାଇଁ-

ହେତୁ-ପ୍ରେସ୍-ଟିକ୍-ଲାଇସ୍-ବେଚ୍-ମ୍ୟାର୍କ୍‌ଟିକ୍-ପାର୍କ୍-ଲେନ୍-ବେଚ୍-ମ୍ୟାର୍କ୍‌ଟିକ୍-ପାର୍କ୍-ଲେନ୍-
ମ୍ୟାର୍କ୍‌ଟିକ୍-ପାର୍କ୍-ଲେନ୍-ବେଚ୍-ମ୍ୟାର୍କ୍‌ଟିକ୍-ପାର୍କ୍-ଲେନ୍-ବେଚ୍-ମ୍ୟାର୍କ୍‌ଟିକ୍-ପାର୍କ୍-ଲେନ୍-
କର୍ମଚାରୀ-କର୍ମଚାରୀ-କର୍ମଚାରୀ-କର୍ମଚାରୀ-କର୍ମଚାରୀ-କର୍ମଚାରୀ

ସବୁରେ ମେହନତୀ କ୍ଷିମାର୍ଗୀ ଦଶବ୍ରଦ୍ଵାଦ୍ଶି ଦୁଃଖକ୍ଷର୍ଣ୍ଣପ୍ରସାଦୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତପ୍ରକଳ୍ପ ଶିରଂଗାଶ୍ରଦ୍ଧା
ଦୁଃଖପାଦ ଶିଳ୍ପଦ୍ରଶୀଲ ଶ୍ରୀଭୂଷଣପଦଶାସନପ୍ରକଳ୍ପ ଦେବତାଶର୍ମପଦଶାସନ

ଦେଖିବାକୁ ପାଇଁ ଏହାର ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା

ମହାପାତ୍ରଶାଶ୍ଵରୀ । ଅନ୍ତର୍ଗତରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ଦ୍ୟାସ-ଶ୍ଵରପଦି-ଶ୍ରୀବନ୍ଦୁକୁ-ନାମ-କନ୍ଦରଣା-କନ୍ଦରି-ବୈରଷ୍ଠ୍ୟ-କ-ଏତୀଷା-ପଦି-ଶ୍ରୀବନ୍ଦୁକୁ-କନ୍ଦରାତ୍ରି
ମ-ଶ୍ରୀବନ୍ଦୁକୁ-କନ୍ଦରାତ୍ରି-ବନ୍ଦୁକୁ-କନ୍ଦରାତ୍ରି-ବନ୍ଦୁକୁ-କନ୍ଦରାତ୍ରି-ବନ୍ଦୁକୁ-କନ୍ଦରାତ୍ରି

ଦ୍ୱାବେଶୀଶ୍ଵରମନ୍ଦିରୀ ଶୈଳହିତ୍ୟକାରୀ ପରିବାରମନ୍ଦିରୀ ଶୈଳହିତ୍ୟକାରୀ
ଶୈଳହିତ୍ୟକାରୀ ପରିବାରମନ୍ଦିରୀ ଶୈଳହିତ୍ୟକାରୀ ପରିବାରମନ୍ଦିରୀ

ବ୍ୟାଜାମୁଦ୍ରାରେଣ୍ଟରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କରେ ଶ୍ରୀପାତ୍ରଙ୍କରେ ଶ୍ରୀନାଥଙ୍କରେ ଶ୍ରୀଶ୍ଵରଙ୍କରେ ଶ୍ରୀରାଧାରେ ଶ୍ରୀରାଧାରେ ଶ୍ରୀରାଧାରେ

ଶ୍ରୀମଦ୍-ଭଗ୍ବାତୁ-ହଣ୍ଡା ଶାକାଲାଙ୍କି-ପାନ୍ଦିତ୍-ନାଥ-ପଦ୍ମନାଭ-
ମୁଖ୍-ଯତ୍ନ-ବସନ୍ତ-ପଦ୍ମନାଭ | ଯ-ପଦ୍ମନାଭ-ଶ୍ରୀହଣ୍ଡା-ଶ୍ରୀମଦ୍-ଭଗ୍ବାତୁ-
ମୁଖ୍-ଯତ୍ନ-ବସନ୍ତ-ପଦ୍ମନାଭ |

